ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 5ης Ιουνίου 1996

σχετικά με σχέδια ενισχύσεων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας που αφορούν την παροχή εγγυήσεων από το ομόσπονδο κράτος του Βραδεμβούργου για επενδυτικά σχέδια στην Πολωνία

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(97/257/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα άρθρα, να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους,

Εκτιμώντας τα εξής:

I

(1) Με ανακοίνωση της 25ης Ιανουαρίου 1995, οι γερμανικές αρχές κοινοποίησαν ένα καθεστώς εγγυήσεων από το ομόσπονδο κράτος του Βραδεμβούργου για επενδυτικά σχέδια στην Πολωνία («Richtlinien fór die ábernahme von Bórgschaften zur Teilfinanzierung von Vorhaben in der Republik Polen durch die Bórgschaftsbank Brandenburg»)· Συμπληρωματικά στοιχεία κοινοποιήθηκαν στις 28 Μαρτίου, στις 16 Ιουνίου και στις 10 Αυγούστου 1995, καθώς και στα πλαίσια μιας συνεδρίασης που πραγματοποιήθηκε στη Βόννη στις 23 Μαΐου 1995.

(2) Στις 31 Οκτωβρίου 1995, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ. Με επιστολή της 27ης Δεκεμβρίου 1995, η Επιτροπή ενημέρωσε σχετικά τη γερμανική κυβέρνηση και της ζήτησε να υποβάλει τις παρατηρήσεις της σε ένα μήνα. Η επιστολή δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* αριθ. C 71 της 9ης Μαρτίου 1996, υπό μορφή ανακοίνωσης προς τα άλλα κράτη μέλη και τους λοιπούς ενδιαφερόμενους με την οποία κλήθηκαν να υποβάλουν, σε ένα μήνα από την ημερομηνία της εν λόγω δημοσίευσης, τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τα μέτρα αυτά.

(3) Στις 29 Ιανουαρίου 1996, η γερμανική κυβέρνηση υπέβαλε λεπτομερείς παρατηρήσεις. Παρατηρήσεις υποβλήθηκαν επίσης στις 9 Απριλίου 1996 από την Du Pont de Nemours International SA. Οι παρατηρήσεις αυτές κοινοποιήθηκαν στη γερμανική κυβέρνηση με τηλεομοιοτυπία της 22ας Απριλίου 1996, προκειμένου να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της. Τα άλλα κράτη μέλη δεν ανταποκρίθηκαν στην ανακοίνωση.

II

(4) Το πρόγραμμα θα διαρκέσει από το 1995 έως το 1998 και περιλαμβάνει εγγυήσεις συνολικής αξίας 20 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (10,5 εκατομμύρια Ecu) το χρόνο. Οι γερμανικές αρχές αναμένουν την παροχή 20 περίπου εγγυήσεων το χρόνο.

(5) Το καθεστώς απευθύνεται:

— σε επιχειρήσεις που έχουν την καταστατική έδρα τους ή τον τόπο άσκησης των δραστηριοτήτων τους στο Βραδεμβούργο ή

— σε πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο Βραδεμβούργο,

και επιθυμούν να εφαρμόσουν επενδυτικά σχέδια στη Πολωνία (κοινές επιχειρήσεις, σύσταση επιχειρήσεων),

καθώς και σε σχέδια:

— για τη δημιουργία κοινών επιχειρήσεων μεταξύ εταιρειών του Βραδεμβούργου και της Πολωνίας ή

— για τη δημιουργία επιχειρήσεων («Projektgesellschaften») στην Πολωνία από επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στο Βραδεμβούργο, με σκοπό τη συμμετοχή σε κοινή επιχείρηση.

(6) Οι εγγυήσεις χορηγούνται αποκλειστικά στους κλάδους της μεταποίησης και της παροχής υπηρεσιών, της φυτοκομίας και στα ελεύθερα επαγγέλματα.

(7) Οι εγγυήσεις μπορούν να χορηγηθούν σε σχέση με δάνεια που προορίζονται για τη χρηματοδότηση επενδύσεων, για κεφάλαιο κίνησης, για τη δημιουργία ή την εξαγορά επιχειρήσεων και την παροχή ορισμένων άλλων εγγυοδοσιών.

(8) Η ανώτατη διάρκεια των εγγυήσεων είναι δεκαπενταετής (μπορεί να φθάσει τα 23 έτη σε περίπτωση δανείων για τη χρηματοδότηση επενδύσεων στον τομέα των κατασκευών). Ο αποδέκτης της εγγύησης πρέπει να καταβάλει ένα εφάπαξ ασφάλιστρο 0,75 % (Bearbeitungsgelbóhr) και ένα ετήσιο ασφάλιστρο 0,8 % (Bórgschaftsprovision) του οφειλόμενου ποσού. Οι γερμανικές αρχές εκτιμούν τον κίνδυνο υπερημερίας σε 10 %.

(9) Το εγγυώμενο ποσό περιορίζεται σε κάθε περίπτωση στο 90 % του επιλέξιμου ποσού του δανείου, με ανώτατο όριο τα 0,52 εκατομμύρια Ecu. Το επιλέξιμο ποσό του δανείου περιορίζεται στο 75 % του κόστους του σχεδίου.

(10) Η ένταση της ενίσχυσης που αντιπροσωπεύουν οι εγγυήσεις (ως ποσοστό του ύψους των καλυπτόμενων δανείων) υπολογίστηκε προσωρινά σε 10 %. Επιπλέον, οι εγγυήσεις μπορούν να σωρευθούν με άλλα είδη ενισχύσεων.

(11) Κατά την κίνηση της διαδικασίας, η Επιτροπή έκρινε ότι οι εν λόγω εγγυήσεις δανείων μπορεί να συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ, στο βαθμό που βελτιώνουν την οικονομική κατάσταση των εταιρειών που ζητούν την ενίσχυση και ενδέχεται να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες κατά πόσον και υπό ποιους όρους συμβιβάζονται με την κοινή αγορά οι επενδυτικές ενισχύσεις που χορηγούνται σε εταιρείες εγκατεστημένες στην Ευρωπαϊκή Ένωση με σκοπό την προώθηση εμπορικών δραστηριοτήτων εκ μέρους τους εκτός του ΕΟΧ. Το εν λόγω καθεστώς δεν περιορίζεται στις ΜΜΕ. Επιπλέον, ενδέχεται να υπάρξει υπέρβαση των ορίων που προβλέπουν οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις στις ΜΜΕ όσον αφορά τη σώρευση διαφόρων ειδών ενισχύσεων. Λόγω των αμφιβολιών αυτών, η Επιτροπή θεώρησε ότι δεν εφαρμόζεται καμία από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφοι 2 και 3 και αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 93 παράγραφος 2 έναντι του εν λόγω καθεστώτος.

III

(12) Οι γερμανικές αρχές υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την κίνηση της διαδικασίας με επιστολή της 29ης Ιανουαρίου 1996. Οι γερμανικές αρχές θεωρούν τη χορήγηση των εγγυήσεων στις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στο Βραδεμβούργο ως πρόσφορο μέσο για την αντιστάθμιση των μειονεκτημάτων που παρουσιάζει η γεωγραφική θέση του Βραδεμβούργου το οποίο βρίσκεται στην περιφέρεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από αυτό το σύστημα εγγυήσεων θα επωφεληθούν ιδιαίτερα οι ΜΜΕ, οι οποίες συνήθως δεν διαθέτουν επαρκή ίδια κεφάλαια για τη σύναψη δανείων ενόψει επενδυτικών δραστηριοτήτων στην Πολωνία. Σε αντίθεση με τις δυτικοευρωπαϊκές επιχειρήσεις, οι ΜΜΕ του Βραδεμβούργου δεν διαθέτουν επαρκείς ίδιες ασφάλειες και την άντληση κεφαλαίων από την αγορά.

(13) Το εν λόγω σύστημα εγγυήσεων θα διευκολύνει επίσης τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Πολωνία. Οι αλλοδαπές επενδύσεις στην Πολωνία θα προωθήσουν επίσης την οικονομική ανάπτυξη της χώρας αυτής, θα ενισχύσουν την κεφαλαιακή βάση των επιχειρήσεων της και θα εμπλουτίσουν την τεχνική και εμπορική τεχνογνωσία τους. Αυτό το είδος της διασυνοριακής συνεργασίας αποτελεί το στόχο που επιδιώκουν όχι μόνο οι ευρωπαϊκές συμβάσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Πολωνίας αλλά και το κοινοτικό πρόγραμμα Phare καθώς και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης.

(14) Οι γερμανικές αρχές διαβεβαιώνουν ότι η ενίσχυση δεν περιέχει κανένα στοιχείο διάκρισης, δεδομένου ότι μπορούν να την ζητήσουν όλες οι επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν ως τόπο άσκησης των δραστηριοτήτων τους το Βραδεμβούργο, ανεξάρτητα από τον τόπο της κύριας έδρας τους.

(15) Εξάλλου, οι γερμανικές αρχές πληροφορούν την Επιτροπή ότι η αρχική κοινοποίηση θα τροποποιηθεί ώστε το καθεστώς ενισχύσεων να περιορίζεται στις ΜΜΕ, όπως ορίζονται στους κοινοτικούς κανόνες για τις ενισχύσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις [1]. Οι αιτήσεις που υποβάλλουν μεγάλες επιχειρήσεις θα κοινοποιούνται σε ατομική βάση. Οι γερμανικές αρχές, ως εκ τούτου, θεωρούν ότι το καθεστώς μπορεί να εγκριθεί, δεδομένου ότι, στην τροποποιημένη μορφή του, ανταποκρίνεται «στις κατευθυντήριες οδηγίες για τις εγγυήσεις που χορηγεί το ομόσπονδο κράτος της Κάτω Σαξωνίας για την απόκτηση συμμετοχών σε χώρες που βρίσκονται σε διαδικασία δημοκρατικής μεταρρύθμισης και μετάβασης στην οικονομία της αγοράς» (N 362/95) που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή στις 20 Δεκεμβρίου 1995.

(16) Οι γερμανικές αρχές θέτουν σε αμφισβήτηση την προσωρινή εκτίμηση της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία η ένταση της ενίσχυσης που αντιπροσωπεύει η εγγύηση μπορεί να ανέρχεται σε 10 % και θεωρούν ότι μια ρεαλιστικότερη εκτίμηση θα ήταν το 1-2 % του εγγυόμενου ποσού. Επιπλέον, οι περισσότερες περιπτώσεις του καθεστώτος δεν θα ξεπεράσουν το ελάχιστο όριο των 50 000 Ecu ανά επιχείρηση μέσα σε περίοδο τριών ετών. Πάρ' όλα αυτά το καθεστώς κοινοποιήθηκε, επειδή οι αρχές του Βραδεμβούργου δεν ήθελαν να αποκλεισθούν οι επιχειρήσεις οι οποίες έχουν ήδη επωφεληθεί από τον κανόνα de minimis για άλλους σκοπούς.

[1] Κοινοτικοί κανόνες για τις ενισχύσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), ΕΕ αριθ. C 213 της 19. 8. 1992, σ. 2.

(17) Για τους λόγους αυτούς, οι γερμανικές αρχές υποστηρίζουν ότι το καθεστώς ενισχύσεων συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, επειδή αντισταθμίζει τα οικονομικά μειονεκτήματα που προκάλεσε η διαίρεση της Γερμανίας [άρθρο 92 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ].

Επιπλέον, η ενίσχυση προωθεί την οικονομική ανάπτυξη περιοχών όπου το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθιστα χαμηλό ή όπου επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση. Αυτό ισχύει τόσο για τις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στο Βραδεμβούργο [περιοχή επιλέξιμη για ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ] όσο και για την Πολωνία [χώρα η οποία δυνάμει του άρθρου 63 παράγραφος 4 στοιχείο α) της ευρωπαϊκής συμφωνίας αναγνωρίζεται ως περιοχή που εξομοιώνεται με τις κοινοτικές περιοχές στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α)].

Ανεξάρτητα από τις ανωτέρω εκτιμήσεις, η ενίσχυση μπορεί επίσης να θεωρηθεί ότι προωθεί την οικονομική ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών περιοχών, και συγκεκριμένα του ομόσπονδου κράτους του Βραδεμβούργου ως όμορης περιοχής με την Πολωνία, δεδομένου ότι η ενίσχυση δεν αλλοιώνει τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον [άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ]. Τέλος, ως ενίσχυση προς τις ΜΜΕ, συμβιβάζεται με την κοινή αγορά βάσει του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης (ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων).

IV

(18) Παρατηρήσεις υποβλήθηκαν από την Du Pont de Nemours International SA, σύμφωνα με την οποία οι εν λόγω ενισχύσεις συνιστούν μια καινοτόμο και ρεαλιστική απάντηση στην ανάγκη προσέλκυσης ξένων επενδύσεων σε χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης. Τα μέτρα οικονομικής αναδιάρθρωσης αποτελούν βασική προϋπόθεση για την ενδεχόμενη προσχώρηση αυτών των χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

V

Χαρακτήρας και ένταση της ενίσχυσης

(19) Στο βαθμό που οι ενισχύσεις χορηγούνται σε εταιρείες του Βραδεμβούργου που συμμετέχουν σε κοινές επιχειρήσεις με πολωνικές εταιρείες, ή σε εταιρείες («Projektgesellschaften») που έχουν συσταθεί στην Πολωνία από επιχειρήσεις εγκατεστημένες στο Βραδεμβούργο προκειμένου να συμμετάσχουν σε μια κοινή επιχείρηση, τα μέτρα ευνοούν ορισμένες επιχειρήσεις ή την παραγωγή ορισμένων προϊόντων σε σχέση με άλλες επιχειρήσεις που δεν λαμβάνουν ενισχύσεις για τις δραστηριότητες αυτές. Τα μέτρα ενισχύουν τη θέση των αποδεκτριών επιχειρήσεων έναντι εκείνων που δεν λαμβάνουν ενισχύσεις για την άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών, με κίνδυνο να νοθευθεί ο ανταγωνισμός. Οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στον ΕΟΧ μπορεί επίσης να ανταγωνίζονται μεταξύ τους για την πραγματοποίηση επενδύσεων στο εξωτερικό. Στις περιπτώσεις αυτές, οι εν λόγω ενισχύσεις οπωσδήποτε νοθεύουν άμεσα τον ανταγωνισμό μεταξύ επιχειρήσεων του ΕΟΧ.

(20) Παρόλο που οι επιπτώσεις των ενισχύσεων στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών (άρθρο 92 της συνθήκης ΕΚ) ή μεταξύ των συμβαλλομένων μερών (άρθρο 61 της συμφωνίας ΕΟΧ) είναι πιθανόν λιγότερο αισθητές στις περιπτώσεις που χορηγούνται για σχέδια που πραγματοποιούνται στην Πολωνία, και συνεπώς εκτός του ΕΟΧ, οι εν λόγω επιπτώσεις δεν μπορούν να αποκλεισθούν a priori. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να επηρεασθούν οι συναλλαγές μόνο με έμμεσο τρόπο (π.χ. σε περιπτώσεις όπου τα προϊόντα που παράγονται στην Πολωνία επανεισάγονται στην Ένωση). Εξάλλου, οι εν λόγω ενισχύσεις μπορεί επίσης να ενισχύσουν τη θέση του αποδέκτη της ενίσχυσης που είναι εγκατεστημένος στο Βραδεμβούργο και συνεπώς στην κοινή αγορά. Στην περίπτωση αυτή, οι ενισχύσεις σε σχέδια που μπορούν να υπαχθούν στο εν λόγω καθεστώς μπορεί να έχουν άμεσες επιπτώσεις στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

(21) Με βάση τα ανωτέρω, το προτεινόμενο καθεστώς ενισχύσεων πρέπει να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στο άρθρο 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ. Το συμπέρασμα αυτό συμμερίζονται και οι γερμανικές αρχές, οι οποίες ορθώς υπογραμμίζουν τις διττές επιπτώσεις που μπορεί να έχουν αυτού του είδους οι ενισχύσεις στην αγορά προέλευσης (Βραδεμβούργο) και στην αγορά υποδοχής (Πολωνία).

(22) Ωστόσο, επισημαίνεται ότι πληρούνται οι συνήθεις όροι με τους οποίους η Επιτροπή συνοδεύει τα καθεστώτα εγγυήσεων, δεδομένου ότι οι αποδέκτριες επιχειρήσεις αναλαμβάνουν την καταβολή μιας εφάπαξ διαχειριστικής αμοιβής και ενός ετήσιου ασφαλίστρου για τη χορήγηση της εγγύησης. Επιπλέον, ένα μεγάλο μέρος του κινδύνου αναλαμβάνουν οι ίδιοι οι αποδέκτες, δεδομένου ότι το εγγυώμενο ποσό περιορίζεται στο 90 % των χορηγούμενων δανείων, και τα δάνεια που είναι επιλέξιμα για την παροχή εγγύησης δεν θα υπερβαίνουν το 75 % του κόστους του σχεδίου. Το καθεστώς είναι τέτοιο που απευθύνεται μόνο σε βιώσιμες επιχειρήσεις. Η χορήγηση ενισχύσεων διάσωσης αποκλείεται.

(23) Υπολογίζοντας το ισοδύναμο επιχορήγησης των εγγυήσεων με βάση το συνολικό κόστος του σχεδίου που είναι επιλέξιμο για ενίσχυση, και λαμβάνοντας υπόψη ότι η εγγύηση μπορεί να καλύπτει μόνο μέχρι 67,5 % (δηλαδή 0,9 × 0,75 × 100) του κόστους του σχεδίου, η μεικτή ένταση της ενίσχυσης που προκύπτει είναι 3,35 % (6,75 - 3,4, δηλαδή ο συντελεστής κινδύνου μείον το ετήσιο ασφάλιστρο υπολογιζόμενο στην παρούσα αξία [1]). Για τον κατά προσέγγιση αυτό υπολογισμό, η εφ άπαξ διαχειριστική αμοιβή ύψους 0,75 % θεωρείται ότι καλύπτει τις διοικητικές δαπάνες για τη διαχείριση του καθεστώτος.

[1] Μέθοδος υπολογισμού για τις εγγυήσεις δανείων όπως ορίζεται στη δεύτερη περίπτωση της ανακοίνωσης της Επιτροπής για τον κανόνα de minimis στις κρατικές ενισχύσεις, ΕΕ αριθ. C 68 της 6. 3. 1996, σ. 9.

(24) Λαμβάνοντας υπόψη ότι το ανώτατο ποσό για το οποίο μπορεί να χορηγηθεί εγγύηση είναι 1 εκατομμύριο γερμανικά μάρκα (0,52 εκατομμύρια Ecu) ανά επιχείρηση, η αξία της ενίσχυσης δεν φαίνεται να υπερβαίνει κατά μέσο όρο τα 44 700 γερμανικά μάρκα (23 400 Ecu), δηλαδή το 3,35 % του συνολικού κόστους του σχεδίου ύψους 1,33 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων. Παρόλο που το ποσό αυτό παραμένει σαφώς κάτω από το ελάχιστο όριο των 100 000 Ecu ανά επιχείρηση για μια περίοδο τριών ετών, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, επειδή οι γερμανικές αρχές προτίθενται να χορηγήσουν την ενίσχυση, τουλάχιστον σε ορισμένες περιπτώσεις, σε επιχειρήσεις που έχουν ήδη επωφεληθεί από τον κανόνα de minimis για άλλους σκοπούς. Ωστόσο, πρέπει να έχουμε υπόψη ότι οι γερμανικές αρχές είχαν κοινοποιήσει αρχικά το καθεστώς αυτό, όταν το ελάχιστο όριο ήταν 50 000 Ecu. Ως εκ τούτου, επί του συνόλου των ενισχυομένων επιχειρήσεων που υπολογίζεται σε 20 περίπου το χρόνο, ο αριθμός εκείνων που θα εκτιμάται ότι κάνουν χρήση του καθεστώτος των εγγυήσεων επιπλέον της ενίσχυσης de minimis, θα είναι πολύ μικρότερος από ότι είχαν αρχικά υπολογίσει οι γερμανικές αρχές.

Συμβιβάσιμο του καθεστώτος με την κοινή αγορά

(25) Με τις ενισχύσεις αυτές αντισταθμίζονται οι σημαντικοί κίνδυνοι που ενέχουν οι επενδύσεις στην Πολωνία. Με την προώθηση της δημιουργίας κοινών επιχειρήσεων μεταξύ εταιρειών εγκατεστημένων στο Βραδεμβούργο και εταιρειών εγκατεστημένων στην Πολωνία καθώς και της συμμετοχής εταιρειών του Βραδεμβούργου σε πολωνικές εταιρείες, το εν λόγω καθεστώς ενίσχυσης ευνοεί τη διασυνοριακή συνεργασία και τις διασυνοριακές δραστηριότητες των επιχειρήσεων που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση. Ως εκ τούτου, συμβάλλει επίσης στην ανάπτυξη της περιοχής του Βραδεμβούργου και στην ενίσχυση των οικονομικών δεσμών με την Πολωνία καθώς και στην ένταξή της στην ευρωπαϊκή οικονομία.

(26) Όσον αφορά τους αποδέκτες της ενίσχυσης, και συγκεκριμένα τις ΜΜΕ που είναι εγκατεστημένες στο Βραδεμβούργο, η ενίσχυση αναμφίβολα θα συμβιβαζόταν με την κοινή αγορά βάσει του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ, εάν οι ενισχυόμενες δραστηριότητες πραγματοποιούνταν στο ίδιο το Βραδεμβούργο. Ωστόσο, η αλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της συνθήκης ΕΚ για ορισμένες περιφερειακές ενισχύσεις δεν μορεί να εφαρμοστεί παρά μόνο για επενδύσεις που πραγματοποιούνται εντός της ενισχυόμενης περιοχής.

(27) Εξάλλου, η εν λόγω ενίσχυση οπωσδήποτε ενισχύει τη θέση των αποδεκτών της στην κοινή αγορά καθώς και την ανταγωνιστικότητά τους στην παγκόσμια αγορά· ως εκ τούτου μπορεί να θεωρηθεί ότι «προωθεί την ανάπτυξη ορισμένω οικονομικών δραστηριοτήτων» κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ.

Ωστόσο, η εν λόγω ενίσχυση μπορεί να επιτραπεί μόνον εφόσον «δεν αλλοιώνει τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον» [άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ — δεύτερο μέρος του πρώτου εδαφίου]. Κατά την αξιολόγηση ενισχύσεων για άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ), πρέπει να λαμβάνονται υπόψη δύο επιπλέον παράγοντες, οι οποίοι συνήθως δεν διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο κατά την αξιολόγηση του συμβιβάσιμου μιας ενίσχυσης: τη διεθνή ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και το ευρωπαϊκό ενδιαφέρον για την ενίσχυση της οικονομικής συνεργασίας με ορισμένες τρίτες χώρες. Με βάση τις δύο αυτές συνισταμένες, πρέπει να επιδιωχθεί μια εξισορρόπηση με τις ενδεχόμενες αρνητικές συνέπειες της ενίσχυσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, π.χ. κίνδυνοι μετεγκατάστασης και ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις στην απασχόληση.

(28) Όσον αφορά τις ΜΜΕ, στους κοινοτικούς κανόνες για τις ενισχύσεις στις ΜΜΕ αναγνωρίζεται ότι μπορούν να επιτραπούν ενισχύσεις που βοηθούν τις επιχειρήσεις αυτές να αντιμετωπίσουν τα ιδιαίτερα προβλήματά τους. Σε σύγκριση με τις μεγάλες επιχειρήσεις, οι ΜΜΕ αντιμετωπίζουν περισσότερες δυσκολίες κατά την πρόσβαση στην αγορά κεφαλαίου γενικά και κατά την εξεύρεση χρηματοδότησης ιδιαίτερα, και αυτό μπορεί να αποτελέσει σοβαρό εμπόδιο για την ανάπτυξή τους. Οι κοινοτικοί κανόνες για τις ενισχύσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποδεικνύουν τη θετική στάση της Επιτροπής έναντι των διαφόρων ειδών ενισχύσεων που χορηγούνται στις ΜΜΕ για να τις βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν αυτά τα προβλήματα,, και ιδίως όσον αφορά τις επενδυτικές ενισχύσεις. Από την ανάλυση στην οποία προβαίνει η Επιτροπή στο κείμενο αυτό δεν προκύπτει καμία διαφοροποίηση ανάλογα με το κατά πόσον η επένδυση πραγματοποιείται εντός ή εκτός της Κοινότητας. Συνεπώς, θα μπορεί να θεωρηθεί ότι οι κανόνες για τις ενισχύσεις στις ΜΜΕ εφαρμόζονται σε όλες τις επενδύσεις που πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις αυτές, ανεξάρτητα από τον τόπο πραγματοποίησής τους.

Επιπλέον, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ είναι οι ίδιες ή και μεγαλύτερες για τις επενδύσεις εκτός του ΕΟΧ. Στην περίπτωση των ΜΜΕ, οι ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις των ΑΞΕ στην ευρωπαϊκή οικονομία, πχ. στην απασχόληση ή σε σχέση με τους κινδύνους μετεγκατάστασης, μπορούν να θεωρηθούν ανεπαίσθητες. Επιπλέον, σύμφωνα με τον ορισμό της επιλέξιμης δαπάνης («αρχική επένδυση»), η μετεγκατάσταση σε τρίτη χώρα μιας παραγωγικής μονάδας εγκατεστημένης στην Κοινότητα, δεν μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμη για ενίσχυση.

(29) Όσον αφορά την έννοια της «επένδυσης» που είναι επιλέξιμη για επενδυτική ενίσχυση, η Επιτροπή θεωρεί πάντοτε, για λόγους συνεκτικότητας, ότι ο ορισμός που διατυπώνεται στις αρχές συντονισμού των καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων [1] θα πρέπει να εφαρμόζεται και για τις επενδύσεις των ΜΜΕ. Σύμφωνα με το σημείο 18i) των αρχών αυτών (που αντιστοιχεί στον αριθμό 25 παράγραφος 11, των κατευθυντηρίων της Αρχής Επιτήρησης ΕΖΕΣ της

[1] ΕΕ αριθ. C 31 της 3. 2. 1979, σ. 9.

οποίας προσκόμισε η αυστριακή κυβέρνηση), επένδυση επιλέξιμη για ενίσχυση είναι «η αρχική επένδυση», με την οποία νοείται η επένδυση παγίου κεφαλαίου

— «για τη δημιουργία νέας επιχείρησης, την επέκταση υφιστάμενης ή την έναρξη δραστηριότητας που επιβάλλει ριζική αλλαγή στο προϊόν ή την παραγωγική διαδικασία υφιστάμενης επιχείρησης (μέσω ορθολογικής οργάνωσης, αναδιάρθρωσης ή εκσυγχρονισμού)»

ή

— «υπό τη μορφή εξαγοράς επιχείρησης που έπαψε να λειτουργεί ή θα είχε πάψει να λειτουργεί χωρίς αυτή την εξαγορά».

(30) Όσον αφορά το υπό εξέταση καθεστώς ενισχύσεων, η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο ορισμός των επιλέξιμων δαπανών είναι ευρύτερος από εκείνον που εφαρμόζει η Επιτροπή, δεδομένου ότι η ενίσχυση μπορεί να χορηγηθεί και για εξαγορές επιχειρήσεων ή την αγορά μετοχών σε επιχειρήσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από τον κοινοτικό ορισμό της επιλέξιμης επένδυσης. Συνήθως, οι επιλέξιμες δαπάνες για τις επενδυτικές ενισχύσεις υπέρ των ΜΜΕ κατά την έννοια του σημείου 4.1 των κανόνων για τις ενισχύσεις στις ΜΜΕ πρέπει να ορίζονται σύμφωνα με το σημείο 18i) των αρχών συντονισμού των καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων. Εναλλακτικά, κατά τον υπολογισμό της έντασης της ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη μόνο το τμήμα των επιλέξιμων δαπανών του εθνικού καθεστώτος ενίσχυσης το οποίο είναι σύμφωνο με τον κοινοτικό ορισμό της «αρχικής επένδυσης». Παρόλο που η Επιτροπή δεν αποκλείει, κατ' αρχήν, τη δυνατότητα έγκρισης ενισχύσεων που βασίζονται σε επιλέξιμες δαπάνες οι οποίες συνήθως δεν γίνονται δεκτές βάσει των κανόνων για τις ενισχύσεις της ΜΜΕ, πρέπει να γίνεται μια διεξοδικότερη έρευνα για να επιβεβαιωθεί ότι οι εν λόγω ενισχύσεις συμβιβάζονται με την κοινή αγορά. Ως εκ τούτου, η Γερμανία θα πρέπει να βεβαιωθεί ότι τηρούνται τα επιτρεπόμενα ανώτατα όρια ενισχύσεων 15 % για τις μικρές και 7,5 % για τις μεσαίες επιχειρήσεις, υπολογιζόμενα σύμφωνα με τη μέθοδο που περιγράφεται ανωτέρω. Κάθε ενίσχυση που βασίζεται σε επιλέξιμες δαπάνες διαφορετικές από εκείνες που γίνονται συνήθως δεκτές από την Επιτροπή και των οποίων η ένταση επερβαίνει τα όρια αυτά, θα πρέπει να κοινοποιούνται σε ατομική βάση και να εξετάζονται από την Επιτροπή κατά περίπτωση.

(31) Η Επιτροπή έχει επίγνωση της σημασίας των άμεσων επενδύσεων σε τρίτες χώρες τόσο για την ενίσχυση των δεσμών με τις χώρες αυτές όσο και για τη διαφοροποίηση και διεθνοποίηση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας.

Η εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων για τις ενισχύσεις στις ΜΜΕ υποστηρίζεται και από την πολιτική που ακολουθεί η Κοινότητα όσον αφορά τις ΜΜΕ σε άλλους τομείς:

— κατά την άποψη της Επιτροπής, η παρούσα κατάσταση όσον αφορά τους κανόνες που διέπουν τις ΑΞΕ είναι «ιδιαιτέρως επιζήμια για τις ΜΜΕ, οι οποίες δεν έχουν τα μέσα για να παρακολουθούν και να προσαρμόζονται στα συνεχώς μεταβαλλόμενα καθεστώτα που ισχύουν για τις ΑΞΕ στις χώρες υποδοχής» [1],

— στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που πραγματοποιήθηκε στις Κάννες στις 15 και 16 Δεκεμβρίου 1995, αναγνωρίσθηκε η ανάγκη για προώθηση της διεθνοποίησης των ΜΜΕ [2],

— επίσης, στις συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ της Κοινότητας και τρίτων χωρών περιλαμβάνονται διατάξεις που αποσκοπούν στην ανάπτυξη στενών επαφών μεταξύ των ΜΜΕ, προκειμένου να δημιουργηθούν ευκαιρίες συνεργασίας στον τομέα του εμπορίου και της βιομηχανίας [3].

(32) Όσον αφορά την άποψη των γερμανικών αρχών σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 92 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ στο υπό εξέταση καθεστώς, η Επιτροπή θεωρηθεί ότι δεν είναι αναγκαίο να λάβει θέση επί του θέματος στην προκειμένη περίπτωση, δεδομένου ότι η εν λόγω παρέκκλιση εφαρμόζεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ότι το υπό εξέταση καθεστώς ενισχύσεων μπορεί να θεωρηθεί τελικώς ότι συμβιβάζεται με την κοινή αγορά βάσει του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ.

VI

(33) Για τους λόγους αυτούς, και λαμβάνοντας υπόψη τη χαμηλή ένταση της ενίσχυσης, το μάλλον μικρό ποσό της ενίσχυσης ανά επιχείρηση σε απολύτους όρους, καθώς και το βασικό στόχο του καθεστώτος, που είναι η προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας με τις πολωνικές επιχειρήσεις και η συμβολή τόσο στην ανάπτυξη της περιοχής του Βραδεμβούργου όσο και στη σταθεροποίηση της μετάβασης της πολωνικής οικονομίας στην οικονομία αγοράς, το καθεστώς ενίσχυσης μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με την κοινή αγορά σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ και το άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας ΕΟΧ, καθώς και με βάση τους κοινοτικούς κανόνες για τις ενισχύσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ),

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι ενισχύσεις που προτίθεται να χορηγήσει η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, στο πλαίσιο του καθεστώτος εγγυήσεων του ομόσπονδου κράτους του Βραδεμβούργου για επενδυτικά σχέδια στην Πολωνία, σε μικρές

[1] COM (95) 42 τελικό, σ. 5.
[2] SI 95/1000, σ. 14.
[3] Βλ. π.χ. άρθρο 6 της πρότασης για τη σύναψη συμφωνίας συνεργασίας με το Νεπάλ, ΕΕ αριθ. C 338 της 4. 12. 1995, σ. 10, και άρθρο 12 της πρότασης για τη σύναψη διαπεριφερειακής συμφωνίας -πλαίσιο για τη συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών αυτής, αφενός, και της κοινής αγοράς του Νότου, και των κρατών μελών αυτής, αφετέρου, (Αργεντινή, Βραζιλία, Παραγουάη, Ουρουγουάη), ΕΕ αριθ. C 14 της 19. 1. 1996, σ. 4.

και μεσαίες επιχειρήσεις όπως ορίζονται στη σύσταση της Επιτροπής, της 3ης Απριλίου 1996 για τον ορισμό των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, (ΕΕ αριθ. L 107 της 30ής Απριλίου 1996, σ. 4), συμβιβάζεται με την κοινή αγορά σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ και το άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας ΕΟΧ.

Άρθρο 2

Οι ενισχύσεις που προτίθεται να χορηγήσει η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, στο πλαίσιο αυτού του καθεστώτος, σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, οι επιλέξιμες δαπάνες των οποίων αποκλίνουν από εκείνες που γίνονται συνήθως δεκτές από την Επιτροπή για επενδυτικές ενισχύσεις στις ΜΜΕ (ΕΕ αριθ. C 213 της 19. 8. 1992, σ. 2) και τις αρχές συντονισμού των καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων (ΕΕ αριθ. C 31 της 3. 2. 1979, σ. 9), και οι οποίες, υπολογιζόμενες με βάση τις επιλέξιμες δαπάνες που δέχεται η Επιτροπή, καταλήγουν σε ένταση υπερβαίνουσα το 15 για τις μικρές και το 7,5 % για τις μεσαίες επιχειρήσεις, κοινοποιούνται σε ατομική βάση σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ.

Άρθρο 3

Η γερμανική κυβέρνηση καλείται να υποβάλει στην Επιτροπή ετήσιες εκθέσεις για την εφαρμογή του καθεστώτος.

Άρθρο 4

Επισημαίνεται στη γερμανική κυβέρνηση ότι το καθεστώς αυτό πρέπει να εφαρμόζεται λαμβανομένων υπόψη των κανόνων που διέπουν τη σώρευση ενισχύσεων είτε με διαφορετικούς στόχους (ΕΕ αριθ. C 3 της 5. 1. 1985) είτε με τον ίδιο στόχο βάσει καθεστώτων που έχει εγκρίνει η ίδια αρχή ή διαφορετικές αρχές (κεντρικές, περιφερειακές ή/και τοπικές). Στην τελευταία περίπτωση, επιτρέπεται υπέρβαση του ανωτάτου ορίου που έχει εγκριθεί για το καθεστώς που αναφέρεται στο άρθρο 1.

Περαιτέρω, υπενθυμίζεται στη γερμανική κυβέρνηση ότι πρέπει να τηρεί τους κοινοτικούς κανόνες που ισχύουν για ορισμένους κλάδους δραστηριοτήτων, και συγκεκριμένα τους κλάδους που καλύπτονται από το καθεστώς της ΕΚΑΧ, καθώς και τους τομείς των μεταφορών, της αλιείας και της γεωργίας, περιλαμβανομένης και της μεταποίησης και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων (ΕΕ αριθ. C 29 της 2. 2. 1996, σ. 4).

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Βρυξέλλες, 5 Ιουνίου 1996.

Για την Επιτροπή

Hans VAN DEN BROEK

Μέλος της Επιτροπής